

lig imødekommende mod den høitagtede Indenrigsminister, naar vi ikke gaae videre, end vi her ere gaaede. Jeg skulde være meget tilbøjelig til, dersom jeg havde mindste Udsigt til at kunne faae Thingets ærede Medlemmer til at gaae med mig, aldeles at rydde, ja, jeg kan sige alle disse Personer bort. Jeg har albrig kunnet forstaae, hvorfor man med saa overordentlig Iver holder fast ved dette Tilshyn, naar jeg seer hen til dem, som Tilshynet skal søres med, som have den største Interesse i, at Skolevæsenet er saa fordeelsagtigt i Staten som muligt, da det er en bekjendt Sag, at ingen af de Tilshynshavende personligen kunne være særligt interesserede deri, derved at de lade deres Børn frequentere slige Skoler. Derfor er det dog et berettiget Spørgsmaal: Hvad i al Verden bryde de Mennesker sig om i en saa stærk Grad at føre dette Tilshyn, som der altid holdes paa? Jeg veed ikke, hvilke Conseqventer det skulde føre til, naar man ikke kunde faae sin Villie sat igjennem i disse Punkter. Den meget ærede Ordfører sagde, at han betragtede denne Sag som ikke havende nogen væsentlig Betydning; det gjorde ikke Stort, meente han, enten man vedtog det, der her foreligger, eller det, der er vedtaget i Landstinget. Det er imidlertid forunderligt for os Andre, hvorfor man holder saa fast ved dette Tilshyn, naar der ikke skulde ligge Mere deri; men der ligger sandelig ogsaa Mere deri, det seer jeg meget godt. Der ligger deri en Hindring for en rigtig fri, folkelig Underviisning i Almue-skolerne i Almindelighed; men jeg haaber, at den Tid ikke skal være fjern, hvor Trykket fra den berettigede Side bliver saa stærkt herigjennem, at vi kunne komme til at frigjøre os for det Slags Tilshyn, som hviler trykkende og hæmmende paa Folkeoplysningen og Underviisningen i Almindelighed. Dette er min almindelige Betragtning af Sagen, og jeg tvivler ikke om, at jeg har mange Meningsfæller i saa Henseende; men jeg har kun fundet mig foranlediget til at gjøre disse Bemærkninger, da det fremgik af den høitagtede Indenrigsministers Udtalelse, at, hvis vort Forslag blev vedtaget, saa var Staten brøstholden i Henseende til Tilshynet med Skoleunderviisningen. Det er

dette, jeg nu har villet oplyse, at det var mig umuligt at begribe, og det skulde undre mig, om noget Medlem her i Salen vilde forsvare den Fremgangsmaade, den høitagtede Indenrigsminister har brugt ligeoverfor vort Forslag. Jeg skal sluttelig endnu engang meget indstændig tilraade det ærede Thing at vedtage vort Forslag, ikke fordi jeg derved vilde føle mig tilfredsstillet; nei, paa ingen Maade, thi jeg vil ved første givne Leilighed, hvor man kan komme til at faae fat paa denne Sag, see at blive fri for Præsten med samt det øvrige Tilhæng her, i den fulde Overbeviisning, at først da vil vort Skolevæsen komme paa et naturligt Standpunkt, hvorved der kan komme en sand og sund Underviisning tilstede i Almue-skolerne.

Formanden: Folkethingsmanden for Rjøbenhøvdns 2den Valgfreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Brig: Det ærede Medlem, der nu satte sig, talte i saa særdeles stærke og jeg tør sige i saa overdrevne Udtryk om det Skadelige og Unyttige i Tilshynet med Skolevæsenet og fremstillede det, som om Forældrene vare de eneste Berettigede til at have Tilshyn med Skolevæsenet; men jeg tør paastaae, at dette er fuldstændig falskt. Staten har ogsaa en Berettigelse, Staten har ogsaa en Pligt i denne Henseende og maa sørge for, at den bliver udført, og det saameget mere, som Erfaringen fuldelig viser, at Forældrene ikke blot ikke ere de eneste Berettigede, men heller ikke ere de, der fuldstændig ville sørge for Sagen. Det kan lidt nytte, at man her i denne Sal i nok saa stærke Udtryk fortæller, at Forældrene alene have Interesse deri, naar det viser sig, at de forsømme denne Pligt i en særdeles stor Grad, og det ærede Medlem, der selv er fra Landet, maa vide, at der er intet Sted, hvor Forsømmelse og Ligegyldighed i Henseende til Børnens Underviisning finder Sted i større Grad, end der; der er intet Sted, hvor Forsømmelser fra Skolerne finde Sted i den Grad, som paa Landet, og naar det er Tilfældet, saa skal man virkelig ikke her fremstille det, som om der fra den Side Intet var tilbage at ønske. Det var